

SID CHAPLIN “ SARDINA KUNI”

Hoshimova Muhlisa Muhammadsodiq qizi

NamDU 70230502 -Adabiyotshunoslik (ingliz adabiyoti)

2 –kurs magistranti tel : +998905540195

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz yozuvchisi Sid Chaplinning hayoti va ijodi muhokama qilinadi. Adib o'zining sanoatda ulg'aygan yosh ishchi yigiti haqidagi ajoyib romanlari bilan tanilgan . Shuningdek, qahramonning hayoti, uning balog'at yoshidagi o'nqir-cho'nqir yo'llari, bir vaqtning o'zida to'g'ri yo'lni topishga urinishga bo'lgan ishtiyoqi va mavhum hayoti aks ettirilgan.

Kalit so'zlar: tarjimai hol, romanlar, sardalya, xudbinlik, to'da zo'ravonligi, jinoyatlar, do'stlik.

СИД ЧАПЛИН «ДЕНЬ САРДИНЫ»

Хошимова Мухлиса доч Мухаммадсодик

НамГУ 70230502 - литература (английская литература)

2 –курс аспирант тел: +998905540195

Аннотация: В данной статье рассматриваются жизнь и творчество английского писателя Сиды Чаплина, известен великолепными романами о молодом парне из рабочего класса, выросшем в промышленной сердце. Там также проиллюстрирована тяжелая жизнь главного героя, его начало скользкое путешествие во взрослую жизнь, все время ища моральный компас в все более процветающий, но и нестабильный мир.

Ключевые слова: биография, романы, сардины, эгоизм, групповое насилие, преступления, дружба.

SID CHAPLIN “THE DAY OF THE SARDINE”

Hoshimova Muhlisa is the daughter of Muhammadsodiq

NamSU 70230502 –Literature (English literature) 2nd year graduate student

phone: +998905540195

Abstract: This article discusses life and works of an English writer Sid Chaplin, known with great novels about a young working class lad growing up in an industrial heartland. There is also illustrated the hard protagonist's lifetime, his embarking on a slippery journey into adulthood, all the while searching for a moral compass in an increasingly prosperous but also uncertain world.

Keywords: biography, novels, sardine, selfishness, gang violence, crimes, friendship.

Sid Chaplinning "Sardina kuni" romanida qanday mavzularni ko'rishimiz mumkin? 1950 va 1960 yillardagi "ishchi mavzu" adabiyotiga o'z hissasini qo'shgan bu asar ingliz adabiyotida progressiv tendentsiyalarning rivojlanishiga turtki bo'ldi. 1950-yillarning oxiridan boshlab "ishchi roman" deb ataladigan romanlar zamonaviy ingliz adabiyotida faktlarini va muammolarni aks etgan holda paydo bo'la boshladi. Uning qahramonlari va mualliflari ishchi sinfiga mansub kishilar edi. Bu romanlar zamonning eng muhim muammolariga aylandi va zamonaviy kapitalistik jamiyatdagi ishchilar sinfi hayotini to'la yoritib berdi. 1950-yillarning oxiri va 1960-yillar boshlarida bir nechta romanlar va hikoyalar to'plami bilan tanilgan buyuk yozuvchilardan biri Sid Chaplin ingliz adabiyotiga ishchilar sinfi mavzusini olib kirdi

Sid Chaplin 1916-yil 20-sentyabrda AQShning Shildon shahridagi kichik shaharchada Angliyaning shimoli-sharqida, oddiy konchilar oilasida tug'ilgan.. Uning bolalik va yoshligi xotiralari o'zining adabiy faoliyatida aks etgan. Uning oila nochor kun kechirgan. Sid atrofida qashshoqlikni, umidsizlikni ish va ishsizlikdan cheksiz qo'rquvni his etgan holda ulg'aydi va 14 yoshida ishlay boshladi. U konchining yordamchisi, temirchi bo'lib ishladi lekin o'qishga bo'lgan ishtiyoqi baland edi . Kechki maktabni tugatgach, Chaplin "Ko'mir" gazetasi bilan hamkorlik qilishni boshladi va insholar , hikoyalar yozdi. U asosan "ish-roman" deb atalmish janrida ishlagan. Ikkinchi jahon urushidan keyin ingliz adabiyotida bu janr paydo bo'lgan va "ishchi roman" deb nomlangan. Ingliz yozuvchisi Sid Chaplin (1916-1986) bu janrning eng mashhur vakili hisoblangan. Chaplin o'z asarlarida keskin ijtimoiylikni ko'tardi va zamonaning falsafiy masalalari qiyin psixologik va ijtimoiy muammolarni "Sardina kuni" (1961) va "Kuzatuvchilar" romanlari qahramonlari tomonidan hal qilib bergan. Uning mashhur "Sardina kuni" romanida (1961), Sid Chaplin zamonaviy ingliz o'smirlari, "X avlod" taqdiri (ya'ni 1960-1980 yillar oraliq'ida yashagan o'spirinlar) haqida hikoya qiladi. "Sardina kuni" romanining qahramoni Artur Xaggerston o'zini qarmoqning "qalayi" ga qamab olingan sardalya kabi his qiladi. Qahramon o'zining 17 yoshigacha novvoyga shogird tushgan, yuk ko'taruvchi va ko'mir qazuvchi yordamchisi bo'lib ham ishlab ko'rgan. ..Sid Chaplinning "ish romani" shunchaki "inson taqdiri" haqidagi fikr emas. U romanlardan tashqari insholar ham yozgan. Yozuvchining hikoyalari to'liq yoki qisman avtobiografik asarlardan iboratdir. Sid Chaplin 1986 yil 11 yanvarda Ferixill shahrida vafot etdi. Lirika bilan bo'yalgan muallifning "ishchi" romanidagi nutqi qahramonning bevosita nutqiga juda yaqin. Uning asarlari birinchi shaxs tomonidan hikoya qilinadi asarda to'g'ridan-to'g'ri ishchining ovozi jaranglaydi, hamma narsa uning kayfiyati, psixologik holati bilan yoritiladi. Artur Xaggerston o'zining quvonchli maktab yillari, onasi bilan bandligi

haqida, og'ir kunlik ish, o'gay ota, aqlli va mehribon ishchi, tengdoshlari haqida gapiradi uning taqdiri zamonaviy jamiyatning muhim muammosiga aylangan edi . Arturning hikoyasi chuqur hissiy va samimiydir. O'quvchi zamonaviy yigitning ichki dunyosini ochiq ko'ra oladi va uning murakkab muammolari, kundalik tashvishlari bilan yashay boshlaydi. O'gay ota bilan o'zaro to'qnashuvlarni ko'rib, chin dildan unga yordam berishni xohlaysiz, yarim jinoyatchi , yarim do'stlarining ishlari, og'ir ishlab chiqarishdagi ish birin-ketin o'tadigan kunlar va oxirida hech qanday aniqlik yo'q. Kitob qandaydir yorqin bo'lsa ham bulutlidir. Ushbu romanning syujeti haqida gapirganda, shuni aytishim mumkinki, romanning qahramoni Artur Xaggerston, onasi bilan yashaydigan aqlli, ammo isyonkor o'smir Peg va uning sevgilisi Garri Parker, konserva zavodida ishlaydigan sobiq dengizchilardan iborat . Artur amakisi Jorjning ta'sirida mahalliy aholi uchun kanalizatsiya quvurlarini o'rnatish bo'yicha ishga kirishadi bu ishda unga Stella yordam beradi va o'smir Nosi (yoki Stenli) Karron bilan do'stlikni rivojlantiradi. Bir nechtadan keyin Mik Kelli boshchiligidagi to'da bilan janjallashib, Artur va Nosi bilan munosabatlari boshlanadi . To'dalar o'rtasidagi jangdan so'ng Artur politsiya tomonidan ta'qib qilinadi va cherkov zalida yashirinib oladi. "Sardina kuni" bir xil e'tirof shaklida yozilgan: Artur asosan o'n besh yoshdan o'n yetti yoshgacha sodir bo'lgan voqealarni eslaydi. Artur o'z hikoyasida ko'p narsalarni e'tibordan chetda qoldiradi: axir u yozuvchi emas, u kitoblarni qanday yozishni qanday biladi? O'quvchining o'zi aytilmagan gapni tugatishi kerak. Siz asarni o'qiganingizda uni yozuvchi emas balki asar qahramoni o'zi yozgan deb o'ylaysiz . Artur haqidagi butun haqiqatni tushunish juda qiyin asar ishchilar haqida. Arturning bo'lajak o'gay otasi - ishlaydigan Garri - o'smiringa o'ziga xos narsalarni aytib beradi sardalya haqidagi masal - shollarda va bema'ni suzib yuradigan ahmoq kichik baliq qarmoqqa to'g'ri ko'tarilishi, shuningdek, o'zlariga ega bo'lmagan sardalyalar haqida bo'ladi va o'zlarini boshqalarga yuklanishiga ruxsat berishi , Artur sardalya bo'lishni istamaydi, u o'zi suzishga qaror qiladi. Uning mustaqil "suzishi" boshlanadi, to'g'rirog'i, ish qidirish va sinovidan o'tishi uning hayotdagi o'rni. Ko'mirchining yordamchisi, novvoyxonada topshiriqchi, ishchi kanalizatsiya yotqizish - bu "kasblar" ni Artur birin ketin o'zgartirib boradi. Chaplin nasrining chaqnab porlashi haqiqatni yuzaga chiqara olishi hayotning achchiq haqiqatlarini ochib beradi.

Xulosa : "Sardina kuni" o'smir Arturning hikoyasi sifatida, uning aqli sifatida qurilgan nafaqat faktlarni, balki taassurotlar va baholarni ham o'z ichiga olgan e'tirofdir. Chaplin ishchilar farzandlarining himoyasizligini, e'tiborsizligini ko'rsatishga muvaffaq bo'ldi. Roman asosiy g'oyasi tasvirlangan "sardalya" ramziy obrazi bilan ta'kidlangan Artur va Hurri o'rtasidagi dialog edi . Avvaliga Artur hayotni juda tor tasavvur qiladi, burjua me'yorlari ruhida: boyib ketish, muhim boshliqlar bilan tanishish, sayr qilish "Yaguar" ning o'z hovuzi bor deb o'ylaydi . Ammo Garri unga bunday hayot xuddi faqat qumli qirg'og'ini biladigan va faqat o'zi mumkin bo'lgan

joyga suzadigan sardakning mavjudligi ovqatlaning va tuxum qo'ying. Va aynan shu vaqtda sardalya to'rga, keyin esa qalayga tushadi mumkin. Garri Arturga sardalyaga duch kelmaslikni, balki dengizga borishni maslahat beradi. "Siz ko'lmakda suzadigan odam emassiz", dedi u hatto oxir-oqibat oyga uchib ketasiz ... Siz sardalya emassiz."

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. <https://www.amazon.co.uk/Day-Sardine-Sid-Chaplin/dp/1873226721>
2. <https://www.bbc.co.uk/blogs/radio4/entries/0fc56cce-f9c9-3e45-a309-4e3bba457e9b>
3. <https://inpressbooks.co.uk/products/the-day-of-the-sardine>
"Science and Education" Scientific Journal Volume 1 Issue 3 June